

Wstęp

Zmiany, które weszły w życie w 2022 r., zmierzają w szczególności do wsparcia osób najbliższych ofiar wypadków drogowych oraz poprawy bezpieczeństwa na drogach poprzez walkę z przestępstwami drogowymi. Zgodnie z ustawą z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw najdalej idącymi modyfikacjami są: nakładanie wyższych kar za szczególnie niebezpieczne wykroczenia drogowe, zwiększenie maksymalnej liczby punktów karnych możliwych do nałożenia w przypadku naruszenia przepisów, wydłużenie okresu ich usuwania z centralnej ewidencji oraz uzależnienie wysokości składek OC od historii wykroczeń, w tym zdobytych punktów karnych. W ustawie znalazły się również m.in. regulacje dotyczące usprawnienia możliwości otrzymania renty po zmarłym w wypadku drogowym.

Od 1 czerwca 2021 r. zaczęły obowiązywać przepisy poprawiające bezpieczeństwo uczestników ruchu – zarówno kierujących pojazdami, jak i pieszych. Wprowadzono je ustawą z dnia 25 lutego 2021 r., która zmodyfikowała przepisy dotyczące m.in. zasad poruszania się pieszych, a także zmniejszyła dopuszczalną prędkość na obszarze zabudowanym w godzinach nocnych. Określono również minimalny odstęp między pojazdami na autostradzie i drodze ekspresowej, którego zachowanie jest obowiązkowe.

Nowością wprowadzoną przywołaną ustawą obowiązującą od czerwca 2021 r. jest także możliwość upoważnienia salonu sprzedaży pojazdów samochodowych, w którym nabyto nowy pojazd samochodowy, do złożenia wniosku o rejestrację pojazdu lub odbioru decyzji o czasowej rejestracji pojazdu, pozwolenia czasowego i zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych.

Już w grudniu 2020 r. weszły w życie pierwsze zmiany w ramach tzw. pakietu deregulacyjnego kierowcy. Nowelizacja ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, która została uchwalona w sierpniu 2020 r., wprowadziła wiele ułatwień dla kierujących pojazdami. Od 4 grudnia 2020 r. kierowcy nie mają już obowiązku wymiany dowodu rejestracyjnego w sytuacji, gdy zabraknie miejsca na pieczętki kontrolne. Kolejnym uproszczeniem dla kierujących jest możliwość zarejestrowania pojazdu w miejscu czasowego zamieszkania właściciela pojazdu, a nie – jak dotychczas – wyłącznie w miejscu jego stałego zamieszkania.

Istotną, a zarazem długo wyczekiwaną zmianą jest zniesienie obowiązku wożenia ze sobą dokumentu stwierdzającego uprawnienie do kierowania pojazdem. Od 5 grudnia 2020 r. kierowcy nie muszą obawiać się, że zostaną ukarani mandatem za brak posiadania przy sobie prawa jazdy. Od tej pory dane kierowcy są weryfikowane przez kontrolujących policjantów bezpośrednio w centralnej ewidencji kierowców.

Zmiany w przepisach

1. Wyższe kary za wykroczenia drogowe

Nowelizacja ustawy – Prawo o ruchu drogowym, która weszła w życie 1 stycznia 2022 r., ma dwa istotne cele: poprawę bezpieczeństwa na drogach, w szczególności przez walkę z przestępstwami drogowymi oraz wsparcie osób najbliższych ofiar wypadków drogowych.

Przekroczenie dozwolonej prędkości nie będzie się opłacać

Ze statystyk wynika, iż Polska jest jednym z krajów europejskich z bardzo wysoką liczbą wypadków ze skutkiem śmiertelnym. Jako przykład może posłużyć średni wskaźnik liczby zabitych w wypadkach drogowych na terenie całej Unii Europejskiej, który wyniósł 42, natomiast jeśli chodzi o samą Polskę wyniósł on 65. Gorsze statystyki wskazano tylko w Bułgarii (67), na Łotwie (74) i w Rumunii (85).

Powszechne naruszanie podstawowych zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego przez kierujących oraz brak dotkliwych kar za popełnianie tych naruszeń zmusiły ustawodawcę do wprowadzenia skuteczniejszych narzędzi odstrasżających.

Dotychczas obowiązująca górna granica mandatu karnego za wykroczenia w ruchu drogowym nie wzrosła od lat 90. ubiegłego wieku, pozostając na poziomie 500 zł. W ślad za zmianami ekonomicznymi, a w szczególności corocznym wzrostem przeciętnego wynagrodzenia, nie poszedł wzrost stawek mandatów karnych. To spowodowało zaprzestanie pełnienia przez nie funkcji odstrasżającej i prewencyjnej. W związku z tym ustawodawca zdecydował istotnie podwyższyć dolną oraz górną granicę zagrożenia najpoważniejszych wykroczeń drogowych.

Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w ustawie – Kodeks wykroczeń mandat karny może być wystawiony w wysokości do 30 000 zł w przypadku takich wykroczeń, jak:

- 1) art. 86 § 1 – stworzenie zagrożenia w ruchu drogowym;
 - nowo dodany art. 86 § 1a – jeśli następstwem tego wykroczenia jest spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia innej osoby kara grzywny w wysokości nie niższej niż 1500 zł. Recydywa – kara grzywny wyniesie nie mniej niż 3000 zł,

- art. 86 § 2 – dopuszczenie się tego wykroczenia znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka – kara aresztu, ograniczenia wolności albo grzywna w wysokości nie niższej niż 2500 zł. Recydywa – kara grzywny wyniesie nie mniej niż 5000 zł;
- 2) nowo dodany art. 86b – prowadzenie pojazdu mechanicznego na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu oraz:
 - nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu,
 - niezatrzymanie pojazdu w celu umożliwienia przejścia przez jezdnię osobie niepełnosprawnej, używającej specjalnego znaku, lub osobie o widocznej ograniczonej sprawności ruchowej,
 - wyprzedzanie pojazdu na przejściach dla pieszych, na których ruch nie jest kierowany, lub bezpośrednio przed tym przejściem,
 - omijanie pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu,
 - naruszanie zakazu jazdy wzdłuż po chodniku lub przejściu dla pieszych – kara grzywny nie niższa niż 1500 zł. Recydywa – kara grzywny wyniesie nie mniej niż 3000 zł;
- 3) art. 87 – prowadzenie pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka – kara aresztu albo grzywna nie niższa niż 2500 zł. Recydywa – kara grzywny wyniesie nie mniej niż 5000 zł;
- 4) nowo dodany art. 92a § 2 – prowadzenie pojazdu mechanicznego nie stosując się do ograniczenia prędkości określonego ustawą lub znakiem drogowym, przekraczając je o ponad 30 km/h – kara grzywny nie niższa niż 800 zł. Recydywa – kara grzywny wyniesie nie mniej niż 1600 zł;
- 5) nowo dodany art. 92b – prowadzenie pojazdu mechanicznego nie stosując się do zakazu wyprzedzania określonego ustawą lub znakiem drogowym – kara grzywny nie niższa niż 1000 zł. Recydywa – kara grzywny wyniesie nie mniej niż 2000 zł;
- 6) art. 94 § 1 – prowadzenie pojazdu mechanicznego na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu nie mając do tego uprawnienia – kara aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższa niż 1500 zł. Recydywa – kara grzywny wyniesie nie mniej niż 3000 zł;
- 7) nowo dodany art. 97a – naruszenie przez uczestnika ruchu lub inną osobę znajdującą się na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, a także kierującego pojazdem zakazu:
 - objeżdżania opuszczonych zapór lub półzapór na przejeździe kolejowym, wjeżdżania na przejazd, jeśli opuszczenie zapór lub półzapór